

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Mgr. Ing. Petrem Šuránkem ve věci

žalobkyně: **Y. S.**, narozená X
státní příslušnice X
toho času bytem X
zastoupená Organizací pro pomoc uprchlíkům, z.s.
sídlem Poděbradská 5, 190 00 Praha 9

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 963/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 2. 2026, č. j. OAM-55/BE-BE01-VL15-PŘZ-2026,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 23. 2. 2026, č. j. OAM-55/BE-BE01-VL15-PŘZ-2026, se ruší a věc se žalovanému vrací k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) podanou zdejšímu soudu prostřednictvím žalovaného dne 11. 3. 2026 se žalobkyně domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný v reakci na žádost žalobkyně o propuštění ze zajištění podle § 46a odst. 10 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném od 1. 10. 2025 (dále jen Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

„zákon o azylu“) rozhodl, že žalobkyně ve smyslu podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu bude nadále zajištěna v zařízení pro zajištění cizinců (dále jen „ZZC“) a podle § 46a odst. 5 zákona o azylu stanovil dobu trvání jejího zajištění do 4. 5. 2026.

Obsah podání účastníků řízení

2. *V podané žalobě* žalobkyně namítla, že žalovaný nedostatečně posoudil skutečnosti nově uvedené v řízení. Žalobkyně připomněla, že zajištění představuje závažný zásah do ústavně garantovaného [čl. 8 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod, která byla jako součást ústavního pořádku ČR vyhlášena usnesením předsednictva České národní rady pod č. 2/1993 Sb., (dále jen „Listina“) a čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, ve znění pozdějších protokolů, vyhlášené pod č. 209/1992 Sb. (dále jen „Úmluva“)] práva na osobní svobodu, k němuž lze přistoupit jen v krajních případech, jsou-li vyčerpány mírnější dostupné alternativy a takové zajištění je nezbytné a přiměřené. Přitom musí být kumulativně splněny všechny podmínky stanovené v aplikovaném § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.
3. Žalobkyně doložila, že má zajištěné ubytování na adrese X, se svou matkou, potvrzením o zajištění ubytování a úředně ověřenou kopií nájemní smlouvy. Na této adrese se může dlouhodobě zdržovat a bude dostupná správnímu orgánu pro účely řízení o její žádosti o mezinárodní ochranu.
4. Žalobkyně přitom nesouhlasí s názorem žalovaného, že by předložené dokumenty nemohly vést ke změně předchozího rozhodnutí o zajištění z důvodu, že žalobkyně je bez příjmů, jelikož není oprávněna pracovat. Jednoznačně totiž prokázala, že má na území České republiky (dále jen „ČR“) zajištěné ubytování na místě, k němuž má osobní vazbu a kde může být dostupná. Protože jde o ubytování zajištěné její matkou, je podle žalobkyně také přirozené, že se o ni matka postará též finančně a materiálně během doby, po kterou to zákon nedovoluje samotné žalobkyni. Spekulace žalovaného, že žalobkyně z důvodu absence příjmů nebude plnit povinnosti stanovené zvláštním opatřením (pravidelně se hlásit žalovanému ve stanoveném časovém intervalu) není opodstatněná a postrádá oporu ve shromážděném správním spisu.
5. Žalobkyně žalovanému vytýká, že odůvodnění napadeného rozhodnutí je nedostatečné z hlediska popisu úvah, jimiž se žalovaný řídil při hodnocení podkladů rozhodnutí a výkladu ustanovení zákona o azylu. Žalovaný nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti a v rozsahu, který je s ohledem na konkrétní okolnosti případu nezbytný. Porušil tak ustanovení § 2 odst. 4, § 3 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Žalobkyně v této souvislosti odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 30. 10. 2025, č. j. 9 Azs 147/2025-26, podle nějž je nutné při prodávání zajištění vždy nově podle aktuálních skutečností hodnotit, zda žádost o mezinárodní ochranu byla skutečně podána s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, aniž by postačovalo jen odkázat na původní rozhodnutí o zajištění. Při absenci takového odůvodnění je rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelným. Tyto závěry lze přitom podle žalobkyně uplatnit i na případy posuzování žádostí o propuštění ze zajištění, jelikož § 46a odst. 10 zákona o azylu počítá s průběžným zkoumáním existence důvodů zajištění. Žalovaný měl v kontextu důvodů uvedených žalobkyní v rámci její žádosti o mezinárodní ochranu zhodnotit, zda je třeba její žádost i nadále považovat za účelově podanou, což však žalovaný neuvedl. Napadené rozhodnutí je tak podle žalobkyně nepřezkoumatelné.
6. *Žalovaný ve svém vyjádření* navrhl, aby byla žaloba jako nedůvodná zamítnuta. Po rekapitulaci žaloby a obsahu odůvodnění napadeného rozhodnutí konstatoval, že argumenty Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

žalobkyně prostudoval, ale neshledal v nich žádné důvody pro její propuštění ze ZZC, do nějž byla umístěna nikoliv z důvodu absence místa ubytování, ale proto, že žalovaný je přesvědčen, že mimo ZZC by žalobkyně neposkytovala správním orgánům součinnost v řízení o mezinárodní ochraně a že by se vyhýbala nucenému vycestování z ČR. K tomuto závěru žalovaný dospěl již v rozhodnutí o zajištění žalobkyně ze dne 16. 1. 2026, č. j. OAM-55/BE-BE01-VL15-Z-2026 (dále jen „rozhodnutí o zajištění ze dne 16. 1. 2026“) a je přesvědčen o tom, že na situaci žalované se dosud nic nezměnilo.

7. Žalovaný z Cizineckého informačního systému (dále jen „CIS“) zjistil, že žalobkyni bylo vydáno dlouhodobé vízum za účelem studia v ČR platné od 9. 8. do 31. 8. 2023 a posléze jí byl povolen dlouhodobý pobyt za účelem studia splatnosti od 1. 9. 2023 do 31. 8. 2024. Žádná další žádost o prodloužení pobytu či udělení jiného druhu pobytu již není v CIS evidována. Následně byla žalobkyně v lednu 2025 zajištěna Policií ČR z důvodu zjištěného nelegálního pobytu a bylo jí uloženo vyhoštění spojené s povinností vycestovat do 15. 5. 2025. To však žalobkyně neučinila, nadále pobývala v ČR a pracovala zde bez povolení v kosmetickém studiu. Teprve po svém zajištění a umístění v ZZC žalobkyně požádala dne 15. 1. 2026 o udělení mezinárodní ochrany. Žalobkyně tak pobývala v ČR vědomě nelegálně a z jejího postupu plyne, že ani neměla v plánu žádat o mezinárodní ochranu. Ke své situaci pak uvedla, že v Kazachstánu má jen tátu a dědu, s nimiž však není v kontaktu, naopak v ČR má matku a bratra, který je toho času ve vazební věznici. Sice uvádí, že se obává návratu do Kazachstánu, protože je to muslimská země a mohla by tam být vztata do otroctví či by si ji mohl někdo vzít proti její vůli, protože je tam povoleno mnohoženství, ale zároveň nebyla schopna uvést, kdo konkrétně by ji měl zotročit, přičemž tvrzené nebezpečí podle svých slov ani nemůže doložit, protože jde jen o její pocit. Podle žalovaného tak nic z její výpovědi nenasvědčuje tomu, že by žalobkyni dříve něco bránilo v podání žádosti o mezinárodní ochranu, a naopak je patrné, že se svou žádostí pouze snaží zabránit vyhoštění, protože osoba opravdu potřebující ochranu by o ni požádala okamžitě. Nebyly zjištěny ani žádné okolnosti nasvědčující tomu, že by žalobkyně byla zranitelnou osobou, takže její zajištění nic nebrání. S argumenty uplatněnými v žádosti o propuštění, jež žaloba rekapituluje, se žalovaný podle svého přesvědčení v napadeném rozhodnutí řádně vypořádal.

Podstatný obsah správního spisu

8. Dle protokolu o podání vysvětlení ze dne 14. 1. 2026 žalobkyni předchozího dne v Hradci Králové hlídka cizinecké policie vyzvala k prokázání totožnosti, při níž žalobkyně předložila cestovní pas, na základě nějž byla ztotožněna a současně bylo lustrací zjištěno, že žalobkyně pravděpodobně maří vyhoštění, jež jí bylo uloženo rozhodnutím Ředitelství služby cizinecké policie ze dne 29. 4. 2025 s tím, že vycestovat měla v době od 1. do 15. 5. 2025. Žalobkyně do protokolu uvedla, že je svobodná a bydlí X s matkou na adrese X, byť zde oficiálně není přihlášena. V ČR má i bratra, který je ale aktuálně ve vazbě. V Kazachstánu má jen otce a dědu, ale není s nimi v kontaktu a ani neví, kde přesně její otec bydlí a kolik mu je let. Jiné příbuzné nemá. V ČR měla povolený pobyt kvůli studiu platný do 31. 8. 2024. V lednu 2025 ji kontrolovala policie v Praze a byla vyhoštěna. Proti rozhodnutí se prostřednictvím advokáta odvolala a ten jí vůbec neřekl o tom, že odvolání již bylo zamítnuto. Čekala na informaci od právníka s tím, že měla v úmyslu žádat o azyl. Po uplynutí lhůty pro vycestování bydlela v Praze a pracovala jako brigádnice v kosmetickém studiu, i když věděla, že nemá pracovní povolení. Myslela si, že má povolený pobyt a je projednáváno její odvolání proti rozhodnutí o vyhoštění. Do Kazachstánu se vrátit nechce, protože by se tam sama bála. Nemá tam kde bydlet a její matka i bratr žijí v ČR. Je to

Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

muslimská země a mohou si ji vzít násilně proti její vůli do vztahu, je tam mnohoženství a vezmou si ji do otroctví. Bojí se, že by si ji někdo mohl odvést. Když v lednu 2025 uváděla, že se do Kazachstánu může vrátit, bylo to proto, že v té době tam měla ještě matku, ta je nyní ale už v ČR.

9. Tentýž den (14. 1. 2026) policejní orgán rozhodnutím podle § 124 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném do 1. 1. 2026 (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) rozhodl o zajištění žalobkyně za účelem správního vyhoštění. Současně byla žalobkyně též poučena o možnosti požádat o mezinárodní ochranu a umístěna do ZZC Bělá-Jezová.
10. Následujícího dne žalobkyně prohlásila, že žádá o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný poté vydal rozhodnutí o zajištění ze dne 16. 1. 2026, které předal žalobkyni dne 21. 1. 2026. V jeho odůvodnění po rekapitulaci zjištění z CIS a protokolu o podání vysvětlení uvedl, že žalobkyni bylo vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění, jež nabylo právní moci, ale ona ve stanovené lhůtě do 15. 5. 2025 nevycestovala, a pobývá tak v ČR neoprávněně. Je přitom zapsána v evidenci nežádoucích osob. O udělení mezinárodní ochrany požádala až po zadržení policií, zajištění a umístění do ZZC. Z její výpovědi přitom nevyplynulo nic, co by jí bránilo v dřívějším podání žádosti o mezinárodní ochranu, takže je zcela zřejmé, že svou žádost podala jen ve snaze oddálit či zmařit realizaci vyhoštění. Pokud by neošlo k jejímu zajištění, žalobkyně by žádost o mezinárodní ochranu nepodala. Smyslem zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je zabezpečit dostupnost žadatele pro výkon rozhodnutí o vyhoštění pro případ, že by se rozhodnutí o vyhoštění stalo po případném neúspěchu žádosti o mezinárodní ochranu vykonatelným. Existují přitom oprávněné důvody se domnívat, že by žalobkyně v případě zrušení zajištění nevyčkala na výsledek řízení o její žádosti, ale naopak by navázala na svůj nelegální pobyt. S ohledem na dosavadní přístup žalobkyně k předpisům nelze rozumně očekávat, že by své jednání změnila a respektovala by zvláštní opatření podle § 47 zákona o azylu.
11. Dne 6. 2. 2026 proběhl pohovor k žádosti žalobkyně o mezinárodní ochranu. V rámci něj žalobkyně uvedla, že v době, kdy jí končila platnost pobytu žila ve vztahu s maďarským přítelem, který jí řekl, že jí pomůže zařídit potřebné dokumenty. Naivně mu věřila a on ji přesvědčoval, že je vše v pořádku a že už má pracovní vízum. Až pak v lednu 2025 proběhla kontrola a cizinecká policie ji zadržela a vyhostila ji. Její advokát se odvolal, ale už jí neřekl o tom, že odvolání bylo zamítnuto, naopak tvrdil, že pořádek čeká na rozhodnutí. Ona čekala na výsledek odvolání, aby pak případně požádala o azyl, proto dříve o mezinárodní ochranu nepožádala. V té době také často navštěvovala bratra ve vazební věznici, kde ji kontrolovali pas a nikdo jí neřekl, že má problém s doklady. O zamítnutí odvolání jí řekli až 13. 1. 2026 při výslechu týkajícím se bratrova případu a 14. 1. 2026 ji odvezli do ZZC. Do Kazachstánu se obává vrátit z obavy ze zotročení. Nejde o strach z konkrétních lidí, ale z toho, že se tam nemá kam vrátit, s nikým tam neudrží kontakt, takže by se jí nikdo nezastal. Pochází z malé vesnice a tam se často stává, že mladou dívku unesou do nějaké rodiny, kde pak musí sloužit jako pomocnice nebo sexuální otrokyně. Takto zemřela v roce 2021 její kamarádka, které bylo 17 či 18 let. Když chtěla utéct, uškrtili ji. K tomu též doložila články, které tuto událost popisují. Sama je mladá a hezká, a proto se bojí únosu. Její matka má v ČR zaměstnaneckou kartu a do Kazachstánu se s ní nevrátí, protože tam také nechce žít – není tam práce (upřednostňují tam muslimy a ona je křesťanka), platy jsou nízké a nájmy příliš vysoké. Na policii nemá smysl se obracet, protože je tam strašná korupce a policisté spolupracují se skupinami provádějícími únosy. Byly případy, kdy nepomohli ani bohatým

Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

holkám. Sama v minulosti čelila i ústrkům kvůli tomu, jak se oblékala či proto, že má tetování.

12. Následně žalovaný založil do spisu zprávy o situaci v zemi původu, z nichž vyplývá, že únosy mladých žen v Kazachstánu a jejich vynucené sňatky skutečně probíhají, a to zejména na vesnicích, a že policejní ochrana mimo velká města a v částech s muslimským obyvatelstvem nebo v případě příbuzenských vztahů selhává, byť v posledních letech v tomto směru došlo pozitivním změnám.
13. Dne 17. 2. 2026 žalobkyně požádala o propuštění ze zajištění z důvodu možnosti uplatnění zvláštního opatření podle § 47 odst. 1 písm. a) zákona o azylu. Žalobkyně uvedla, že její součinnost k dalším úkonům v řízení o žádosti o mezinárodní ochranu lze účinně zajistit tím, že bude bydlet v bytě, který si pronajímá na X a v němž s ní bydlí i její matka, a bude se osobně hlásit žalovanému v době, kterou jí stanoví. Od svého zadržení žalobkyně se správními orgány spolupracuje, nic nezatajuje a ani v ZZC nepůsobí problémy, byť se zajištění neblaze odráží na jejím psychickém stavu. K důkazu žalobkyně předložila úředně ověřenou kopii nájemní smlouvy datované 1. 1. 2026 k bytu na adrese uvedené v žalobě uzavřenou mezi ní a X jako nájemci a vlastníkem bytu na dobu od října 2026 do 2. 10. 2027. Podpis vlastníka bytu je úředně ověřen dne 16. 2. 2026. Současně předložila též doklad o zajištění ubytování datovaný 1. 1. 2026, v němž pro účely zákona o pobytu cizinců X jakožto ubytovatel žalobkyni potvrdila, že jí v roce 2026 poskytne na adrese bytu uvedené v žalobě poskytné ubytování. Ubytovatelka podle ověřovací doložky ze dne 12. 11. 2025 prohlásila podpis na dokladu za vlastní.
14. Dne 24. 2. 2026 žalovaný předal žalobkyni napadené rozhodnutí, v němž rozhodl, že žalobkyně bude nadále zajištěna ve smyslu § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu v ZZC do 4. 5. 2026. V odůvodnění po zrekapitulování podané žádosti a konstatování, že dne 16. 1. 2026 rozhodl o zajištění žalobkyně, žalovaný k předloženým dokladům o zajištění ubytování uvedl, že nemohou zvrátit původní závěr žalovaného. S ohledem na pobytovou historii žalobkyně a nerespektování právních předpisů ČR nejsou zárukou toho, že by se žalobkyně na dané adrese zdržovala a poskytovala správnímu orgánu potřebnou součinnost. Žalobkyně o mezinárodní ochranu požádala až poté, co byla zajištěna a stála před reálnou hrozbou vyhoštění. V ČR nemůže ani pracovat a nenavozuje jistotu plnění povinností spjatých se zvláštním opatřením v podobě povinnosti pravidelného dojíždění a hlášení se u žalovaného. Žalobkyně neuvedla žádné argumenty, jež by představovaly alespoň indicii, že by zvláštní opatření skutečně dodržovala. Samotné zajištění adresy na území ČR není důvodem propuštění, protože žalobkyně není v ZZC umístěna z důvodu absence místa ubytování, ale kvůli obavě, že by správnímu orgánu neposkytovala součinnost v aktuálním řízení a následně se vyhýbala nucenému vycestování. K tomuto přesvědčení žalovaný dospěl již v rozhodnutí o zajištění ze dne 16. 1. 2026 a v tomto směru se na situaci žalobkyně naprosto nic nezměnilo. Ani nyní nebylo zjištěno, že by žalobkyně byla zranitelnou osobou, přičemž trvají důvody, pro které je žalobkyně zajištěna a nenastal ani jiný důvod ukončení zajištění uvedený v § 46a odst. 13 zákona o azylu. Dále se pak žalovaný zabýval dobou zajištění.

Posouzení žaloby soudem

15. Soud ověřil, že žaloba je včasná (ve lhůtě 15 dnů od doručení napadeného rozhodnutí byla předložena v souladu s § 46a odst. 7 zákona o azylu přímo žalovanému) a je podána oprávněnou osobou. Zástupce též na telefonickou výzvu soudu doložil, že za něj v souladu

Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

s § 35 odst. 5 s. ř. s. jedná osoba s vysokoskolským právnickým vzděláním vyžadovaným pro výkon advokacie. Při přezkumu napadeného rozhodnutí vycházel soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), protože neshledal důvod odchýlit se od této zásady z důvodu pozdější změny stavu a nezbytnosti poskytnutí účinné soudní ochrany (srov. rozsudek NSS ze dne 4. 9. 2019, č. j. 9 Azs 193/2019-48, č. 3933/2019 Sb. NSS). Napadené rozhodnutí přezkoumal na základě uplatněných žalobních bodů a v souladu s požadavky rozsudku SDEU ze dne 8. 11. 2022, ve spojených věcech C-704/20 a C-39/21, *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid*, též zkoumal, zda napadené rozhodnutí není stíženo jinými (v žalobě neuplatněnými) vadami či nezákonnostmi (viz též rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 21. 11. 2022, č. j. 34 Az 36/2022-32, č. 4439/2023 Sb. NSS). Takové vady však neshledal.

16. Soud ve věci rozhodl bez jednání, neboť žádný z účastníků řízení nepožádal o nařízení jednání a ani soud nepovažoval nařízení jednání za nezbytné (§ 46a odst. 8 zákona o azylu). Ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s. přitom soud přihlédl i k obsahu listinných důkazů, k nimž žalovaný měl možnost se vyjádřit.
17. Konkrétně žalobkyně k žalobě přiložila čestné prohlášení své matky ze dne 26. 2. 2026 (podpis úředně ověřen dne 2. 3. 2026), že žalobkyně má zajištěno ubytování v jejich společném bytě na adrese uvedené v žalobě a že po dobu, kdy žalobkyně nebude moci pracovat, za ni matka převezme veškeré náklady pobytu na území ČR. Matka zároveň prohlásila, že žalobkyně si přeje zůstat na území ČR, proto též požádala o mezinárodní ochranu a nemá důvod se skrývat či utíkat. Bude proto žalovanému k dispozici po celou dobu řízení o mezinárodní ochraně.
18. Podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu může ministerstvo v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.
19. Podle § 47 odst. 2 zákona o azylu může ministerstvo rozhodnout o uložení zvláštního opatření žadateli o udělení mezinárodní ochrany, jestliže nastanou důvody podle § 46a odst. 1 nebo § 73 odst. 3, ale je důvodné se domnívat, že uložení zvláštního opatření je dostatečné k zabezpečení účasti žadatele o udělení mezinárodní ochrany v řízení ve věci mezinárodní ochrany.
20. Zvláštním opatřením se podle § 47 odst. 1 zákona o azylu rozumí rozhodnutím ministerstva uložená povinnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany zdržovat se v pobytovém středisku určeném ministerstvem [písm. a)] nebo osobně se hlásit ministerstvu v době jím stanovené [písm. b)].
21. Na úvod soud připomíná, že jedním z účelů zajištění podle shora citovaného ustanovení je vytvořit podmínky pro to, aby pouze z důvodu, že cizinec podal žádost o mezinárodní ochranu, nebyla zmařena realizace vyhoštění podle zákona o pobytu cizinců [srov. rozsudek NSS ze dne 15. 2. 2017, č. j. 10 Azs 284/2016-35, a rozsudek NSS ze dne 28. 2. 2017, č. j. 4 Azs 9/2017-31]. Účelem zajištění v tomto případě tedy není pouze zaručit účast žadatele v řízení o žádosti o mezinárodní ochranu, nýbrž zabezpečit jeho dostupnost pro Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

policejní složky fakticky vykonávající rozhodnutí o vyhoštění pro dobu, kdy žadatel pozbyde postavení žadatele o mezinárodní ochranu a budou splněny podmínky vykonatelnosti rozhodnutí o vyhoštění (§ 119 odst. 7 zákona o pobytu cizinců; srov. rozsudek NSS ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016-48).

22. Zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu má za cíl znemožnit zneužití zákona podáním účelové žádosti o mezinárodní ochranu a dosažení takových podmínek, které cizinci umožní vyhnout se již uloženému správnímu vyhoštění (typicky útekem a přerušením kontaktu s orgány veřejné správy). Aniž by tím byl jakkoliv předjímán výsledek řízení o mezinárodní ochraně, jedná se o preventivní opatření, které má zabezpečit dostupnost žadatele pro výkon rozhodnutí o vyhoštění pro případ, že by se rozhodnutí o správním vyhoštění stalo vykonatelným v důsledku negativního výsledku řízení o mezinárodní ochraně. Účelem § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je „zajištění efektivní kontroly nad průběhem správního řízení o vyhoštění v situaci, kdy cizinec během řízení uplatní své právo požádat o mezinárodní ochranu“ (srov. např. rozsudky NSS ze dne 15. 2. 2017, č. j. 10 Azs 284/2016-35, ze dne 28. 2. 2017, č. j. 4 Azs 9/2017-31, nebo ze dne 31. 8. 2017, č. j. 1 Azs 243/2017-25).
23. K výkladu důvodu zajištění aplikovaného v případě žalobkyně se vyjádřil též Soudní dvůr EU v usnesení ze dne 3. 6. 2021 ve věci *J. A. proti Slovinsku*, C-186/21 PPU, podle něhož tento důvod obsahuje dvě odlišné kumulativní podmínky. Jednak *podmínku zajištění žadatele za účelem vyhoštění* a jednak *podmínku existence přiměřených důvodů, založených na objektivních kritériích*, domnívat se, že žadatel podal žádost o mezinárodní ochranu pouze proto, aby pozdržel nebo zmařil výkon rozhodnutí o navrácení (bod 36). Příkladem objektivního kritéria, kterého se orgány mohou dovolávat, je skutečnost, že žadatel již měl možnost přístupu k azylovému řízení (bod 37). Obdobně se k naplnění důvodů zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu vyjádřil NSS např. v rozsudku ze dne 19. 1. 2017, č. j. 10 Azs 288/2016-27, v němž uvedl, že jsou v daném ustanovení obsaženy tři podmínky, za kterých lze vydat rozhodnutí o zajištění. První podmínkou je podání žádosti až v zařízení pro zajištění cizinců, druhou je existence oprávněných důvodů se domnívat, že žádost o mezinárodní ochranu byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění nebo jej pozdržet, a konečně třetí, že žádost o udělení mezinárodní ochrany nebylo možno podat dříve. Tyto podmínky je přitom třeba splnit kumulativně (současně).
24. Soud v tomto řízení přezkouvává napadené rozhodnutí, kterým nebylo vyhověno žádosti žalobkyně o propuštění ze zajištění. Toto rozhodnutí v nynějším případě bylo vydáno cca jeden měsíc po tzv. přezajištění žalobkyně, jež bezprostředně navazovalo na prvotní zajištění žalobkyně za účelem vyhoštění podle zákona o pobytu cizinců. Tomu odpovídá i argumentace žalovaného v odůvodnění napadeného rozhodnutí, neboť se ve své podstatě, pokud jde o otázku přetrvávajících důvodů zajištění, jen zkratkovitě vyjadřuje v tom směru, že na situaci žalobkyně se od 16. 1. 2026 nic nezměnilo, a dále komentuje omezenou relevanci předložené nájemní smlouvy a potvrzení o zajištění ubytování. S ohledem na odkaz žalovaného na rozhodnutí o zajištění ze dne 16. 1. 2026 je proto třeba za součást důvodů napadeného rozhodnutí považovat i příslušné pasáže odůvodnění tohoto odkazovaného rozhodnutí. Soud nicméně dospívá k závěru, že ani v kontextu tam uvedených důvodů není napadené rozhodnutí přezkoumatelné, neboť neposkytuje jasné odpovědi na námitky žalobkyně, obzvláště pak v kontextu podkladů doplněných v mezidobí do správního spisu.

25. Žalobkyně správně poukázala na závěry NSS vyslovené v rozsudku ze dne 30. 10. 2025, č. j. 9 Azs 147/2025-26, který v bodě 24 dovodil, že „*odůvodnění rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění cizince podle § 46a odst. 5 zákona o azylu, jde-li o důvod zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) tohoto zákona, musí obsahovat konkrétní důvody, pro které se stěžovatel v době vydání tohoto rozhodnutí nadále domnívá, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu, a to s přihlédnutím ke zjištěním učiněným v průběhu řízení ve věci mezinárodní ochrany. Pouhý poukaz na to, že na důvodech zajištění uvedených v dřívějším rozhodnutí se nic nezměnilo, zpravidla nebude postačující.*“ NSS poukázal na to, že význam zjištění, která odůvodňovala zajištění cizince na jeho počátku, se může v průběhu řízení ve věci mezinárodní ochrany měnit v závislosti na dalších skutečnostech, které vyjdou najevo. Naplnění této podmínky zajištění je proto třeba při prodloužení doby trvání zajištění posoudit vždy nově. Tyto závěry přitom dopadají i na rozhodnutí o žádosti o propuštění ze zajištění podle § 46a odst. 10 zákona o azylu, protože právě v první větě tohoto ustanovení je jednoznačně zakotvena povinnost, že žalovaný po dobu platnosti rozhodnutí o zajištění a o prodloužení doby trvání zajištění musí (kontinuálně) zkoumat, zda důvody zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany trvají. To činí automaticky z moci úřední, aniž by byl omezen jen na důvody uváděné v žádosti o propuštění. Proto tuto úvahu musí učinit též v okamžiku, kdy o žádosti o propuštění rozhoduje.
26. Z hlediska přezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí lze akceptovat, že žalovaný nemůže předvídat všechny možné důvody, na které bude následně žalobkyně upozorňovat v žalobě, a proto z hlediska trvání důvodů zajištění je logické, že se bude zaměřovat především na argumentaci uplatněnou v žádosti o propuštění a plynoucí z dosavadního obsahu spisu. I tak by však měl v rozhodnutí o jejím zamítnutí alespoň ve stručnosti zkonstatovat, že důvody zajištění trvají a v čem tyto důvody spatřuje. Lze připustit, že tak učiní odkazem na jiné nedávno vydané rozhodnutí, jestliže se v mezidobí okolnosti rozhodné okolnosti nijak nezměnily, popř. že tento odkaz doplní vyjádřením k novým zjištěním nastalým v mezidobí, avšak nemůže tuto otázku ponechat zcela bez odůvodnění. Odůvodnění předložené až v reakci na podanou žalobu má místo jen tam, kde jde o skutečnosti a argumenty nové, postrádající předobraz v dosavadním obsahu správního spisu.
27. Důvodem nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů je v tomto případě odkaz žalovaného na rozhodnutí o zajištění ze dne 16. 1. 2016, které samo postrádá potřebné odůvodnění. Žalovaný v něm uvedl pouze to, že žalobkyně nesplnila povinnost vycestovat z území Evropské unie do 15. 5. 2025, je vedena v evidenci nežádoucích osob a pobývá na území ČR neoprávněně, přičemž žádost o mezinárodní ochranu podala až po svém zajištění. Nijak však nereaguje na už tehdy známý argument žalobkyně, že o neoprávněnosti pobytu nevěděla, neboť měla za to, že je dosud projednáváno její odvolání proti rozhodnutí o vyhoštění. Skutečnost, že je žalobkyně vedena v evidenci nežádoucích osob, je přímý důsledek rozhodnutí o vyhoštění. Tento argument žalobkyně tedy potenciálně zpochybňuje prakticky všechny žalovaným uvedené důvody, o něž opírá svou nedůvěru k ní.
28. Nadto v době vydání napadeného rozhodnutí již byl proveden pohovor se žalobkyní, která k dotazům žalovaného podrobněji vylicila, proč neřešila svou pobytovou situaci (byla obelhána svým tehdejší přitelem, že jí zajistil pracovní vízum, a od advokáta se nedozvěděla, že odvolání proti rozhodnutí o vyhoštění bylo zamítnuto). Za tohoto stavu Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

bylo zapotřebí vysvětlit, proč tyto důvody žalovaný nepovažuje za relevantní anebo uvěřitelné a proč stále trvá na tom, že žalobkyni nelze důvěřovat, že bude se správními orgány spolupracovat. Nic takového se však nestalo. V napadeném rozhodnutí je opět pouze zcela neurčitým způsobem odkázáno na pobytovou historii žalobkyně a nedodržování právních norem, aniž by si žalovaný uvědomil, že pokud by se žalobkyně skutečně domnívala, že má pracovní vízum, pak nelze dovozovat, že vědomě nerespektovala právní předpisy. Důvěryhodnost žalobkyně, jejíž nedostatek odůvodňuje použití omezení osobní svobody žalobkyně jakožto výjimečného opatření *ultima ratio*, by přitom primárně zpochybňovalo spíše až zjištění o úmyslném porušování právních norem. Není přitom namístě, aby soud jako první tyto žalobkyni uváděné okolnosti hodnotil, neboť svůj náhled na uváděné okolnosti měl žalovaný srozumitelně vyjádřit v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Ostatně žalovaný v tomto směru konkrétní protiargument nepřednesl ani ve vyjádření k žalobě, neboť i v něm bez vysvětlení automaticky předpokládá ve své podstatě úmyslné nelegální jednání žalobkyně.

29. Pro úplnost nicméně soud doplňuje, že v rozsudku ze dne 28. 4. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016-48, a jemu předcházejícím usnesení ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016-38, v částečně srovnatelné situaci (nelegální pobyt po skončení platnosti pobytu a za stavu tvrzené nevědomosti o uložení vyhoštění při prokazované možnosti pobytu u rodinného příslušníka) ani NSS (resp. jeho rozšířený senát) neshledal, že by bylo nutné dovodit, že zajištění nelze nahradit zvláštním opatřením. Skutečnost, že se tento rozsudek týkal zajištění za účelem vyhoštění podle § 124 zákona o pobytu cizinců, na srovnatelnosti situace nic nemění, jelikož i zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu má v konečném důsledku za cíl zajistit realizaci vyhoštění pro případ, že se žádost o mezinárodní ochranu ukáže být nedůvodnou.
30. Žalobkyně na základě čestného prohlášení matky doplněného se žalobou prokazuje, že nejenže má stálou adresu, ale bude na ní pobývat s rodinným příslušníkem, který se současně zaručil, že ji bude ekonomicky podporovat po dobu, kdy žalobkyně nebude moci vykonávat výdělečnou činnost. Žalovaný přitom účinně nezpochybil, že matka žalobkyně má v ČR povolený pobyt i výkon zaměstnání. Zároveň žalobkyně v průběhu řízení přednesla pohledem mezinárodní ochrany do jisté míry relevantní tvrzení, takže se již na první pohled nedá říci, že podaná žádost nemá žádný reálný základ a má nutně sloužit jen k neodůvodněnému oddálení vycestování. Žalovaný konečně ani důsledně nevysvětluje, proč nelze žalobkyni věřit, že uložené zvláštní opatření dodrží. Skutečnost, že se žalobkyně v právním omylu mohla domnívat, že o mezinárodní ochranu lze žádat teprve poté, co je konečným způsobem rozhodnuto o povinnosti vycestovat, také sama o sobě nevypovídá o úmyslném porušování právních norem a nerespektování rozhodnutí orgánů veřejné moci. V celkovém souhrnu rozvinutých tvrzení žalobkyně a nově předložených důkazních listin se soud shoduje se žalobkyní, že žalovaný nepřednesl dostatečné důvody pro závěr, že v jejím případě nelze uplatnit zvláštní opatření podle § 47 odst. 1 písm. a) zákona o azylu jakožto z hlediska ústavně garantovaného práva na osobní svobodu přednostní řešení.
31. To platí o to více s ohledem na skutečnost, že žalovaný rozhodoval v řízení, v němž je z moci úřední ukládána povinnost (s ohledem na formulaci výroku to platí i pro rozhodnutí o žádosti o propuštění), a proto byl povinen i bez návrhu zjistit všechny rozhodné okolnosti svědčící v neprospěch, ale i ve prospěch toho, komu má být povinnost uložena (§ 50 odst. 3 správního řádu). Takové řízení je ovládáno zásadou vyšetřovací a zásadou nestranného přístupu. Žalovaný v tomto typu řízení nese odpovědnost za řádné soustředění podkladů

Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

pro rozhodnutí a případně i odpovědnost za nesplnění této povinnosti (srov. body 34 a 35 rozsudku NSS ze dne 30. 5. 2025, č. j. 5 Azs 79/2025-34). Žalovaný si tak mohl již v průběhu předcházejícího řízení zkusit ověřit některá tvrzení žalobkyně.

Závěr a náklady řízení

32. Jak vyplývá z předchozí argumentace soudu, žaloba je důvodná, jelikož napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, pokud jde o konstatované trvání důvodů zajištění, a zároveň (bez chybějící protiargumentace žalovaného) se jeví i jako nezákonné, neboť žalobkyně prokazuje možnost uplatnění zvláštního opatření podle § 47 odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Soud proto napadené rozhodnutí zrušil (§ 78 odst. 1 s. ř. s.) a zároveň věc vrátil žalovanému ve smyslu obligatorního požadavku § 78 odst. 4 s. ř. s. k dalšímu řízení (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 21. 1. 2026, č. j. 2 Afs 328/2023-45, bod 32). V rámci tohoto dalšího řízení nicméně vzniká žalovanému v důsledku vyhlášení tohoto rozsudku pouze povinnost bezodkladně žalobkyni propustit ze zajištění [§ 46a odst. 13 písm. c) zákona o azylu].
33. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Žalobkyně, která byla ve věci úspěšná, požadavek na náhradu nákladů řízení neuplatnila a vynaložení takových nákladů na její straně ani neplyne z obsahu spisu. Zástupce žalobkyně není osobou podle § 35 odst. 2 s. ř. s., a tudíž nemá právo na odměnu za zastupování (srov. např. rozsudek NSS ze dne 2. 3. 2020, č. j. 3 As 394/2019-20). Proto soud rozhodl tak, že žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení nepřísluší.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 23. března 2026

Mgr. Ing. Petr Šuránek v.r.
samosoudce